

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: J. L., zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 18. 3. 2015, č. j. 52 A 61/2014 – 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Přehled dosavadního řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 24. 7. 2014, č. j. KrÚ 48644/2014/ODSH/13, sp. zn. SpKrÚ 38424/2014/ODSH/13 zamítl jako opožděné odvolání žalobce proti rozhodnutí Magistrátu města Pardubic (dále též „správní orgán prvního stupně“) ze dne 7. 4. 2014, č. j. OSA/P-1729/13-D/17, kterým byl žalobce uznán vinným tím, že: 1) dne 18. 10. 2013 okolo 13:00 v Pardubicích, na pozemní komunikaci ul. 17. listopadu (u domu čp. 504), jako řidič vozidla zn. Ford Mondeo, registrační značky: X nedbal dopravního značení, když zastavil a stál na místě, které bylo označeno svislou dopravní značkou IP 13b *"Parkoviště s parkovacím kotoučem"*, a takový parkovací kotouč neměl ve vozidle viditelně umístěný, 2) dne 29. 11. 2013 okolo 13:45 hodin v Pardubicích, na pozemní komunikaci ul. Pernštýnská (u domu 46) se jako řidič stejného vozidla neřídil dopravní značkou IP 25a

"Zóna s dopravním omezením – zákaz zastavení" s nápisem: *"Platí od 29. 11. od 6 hodin – do 1. 12. do 22 hodin"*, když v daném místě zastavil a stál. Tím porušil § 4 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a spáchal přestupky podle § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona. Správní orgán prvního stupně za tyto přestupky žalobci podle § 125c odst. 4 písm. f) zákona o silničním provozu uložil pokutu ve výši 1.500 Kč a dále mu podle § 79 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, a vyhlášky č. 231/1996 Sb. uložil povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1.000 Kč.

[2] Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo žalobci doručováno prostřednictvím jím zvolené zmocněnkyně na e-mailovou adresu X a vzhledem k tomu, že zmocněnkyně na této e-mailové adrese nepotvrdila převzetí této písemnosti, bylo jí rozhodnutí zasláno na adresu jejího trvalého pobytu, kde nebyla při doručování dne 9. 4. 2014 zastižena, byla jí proto zanechána výzva a poučení podle § 23 odst. 4 a 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Následujícího dne počala běžet desetidenní lhůta pro vyzvednutí zásilky. Zmocněnkyně si uloženou zásilku v úložní lhůtě nevyzvedla a dne 23. 4. 2014 byla zásilka obsahující rozhodnutí správního orgánu prvního stupně vhozena do její domovní schránky. Žalobci tedy bylo rozhodnutí správního orgánu prvního stupně doručeno v souladu s ustanovením § 24 odst. 1 správního řádu prostřednictvím jeho zmocněnkyně posledním dnem úložní lhůty, tj. dne 22. 4. 2014. Následující den počala žalobci běžet patnáctidenní lhůta pro podání odvolání, jejíž poslední den připadl na den 7. 5. 2014. Žalobce až dne 9. 5. 2014, tj. opožděně, podal prostřednictvím své zmocněnkyně odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně e-mailem bez zaručeného elektronického podpisu, které následně doplnil dle § 37 odst. 4 správního řádu.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, v níž namítal pochybení správního orgánu prvního stupně při doručování spočívající v tom, že své rozhodnutí nedoručil na doručovací adresu (e-mail) zmocněnkyně žalobce. Podle žalobce tak nelze dovozovat účinky doručení na adrese trvalého pobytu zmocněnkyně. Vytisknutá zpráva z programu Microsoft Outlook, která má dokládat odeslání e-mailu zmocněnkyni žalobce podle žalobce neprokazuje, že by se správní orgán prvního stupně o odeslání elektronické zprávy skutečně pokusil. Zmocněnkyni žalobce žádná e-mailová zpráva od správního orgánu prvního stupně doručena nebyla. Žalobce dále namítal, že i pokud by zpráva skutečně opustila server správního orgánu prvního stupně, nejednalo by se o doručování v souladu s právními předpisy, neboť zpráva nebyla odeslána z elektronické adresy elektronické podatelny, ale z osobního e-mailu úřední osoby R. T. Na e-mailovou zprávu odeslanou jiným způsobem než z elektronické podatelny nemůže být podle žalobce nahlíženo jako na zprávu vypravenou v souladu s právními předpisy, a nelze ji tudíž považovat za pokus o doručení na elektronickou adresu sdělenou účastníkem řízení. Předmětná e-mailová zpráva nadto nebyla v rozporu s § 69 odst. 3 správního řádu opatřena zaručeným elektronickým podpisem.

[4] Zmocněnkyně žalobce se navíc nemohla o případné e-mailové zprávě ani dozvědět, neboť má vyhrazenou elektronickou adresu toliko pro komunikaci se správními orgány, na které má nastavený SPAM filtr tak, že přijme pouze elektronicky podepsané zprávy,

pokračování

jejichž odesílatelem je elektronická adresa elektronické podatelny úřadu, nikoli adresa jiné osoby, čímž zmocněnkyně eliminuje doručování nevyžádané pošty.

[5] Podle žalobce tak nemohlo dojít k doručení fikcí podle § 24 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, neboť takovému doručení musí předcházet uložení písemnosti podle § 23 správního řádu, které je přípustné jen tehdy, když nebyl adresát zastižen při doručování podle § 20 správního řádu. Zmocněnkyni žalobce žádné rozhodnutí doručeno nebylo, pouze byla pracovníkem správního orgánu prvního stupně informována o vydání rozhodnutí a v důsledku toho zmocněnkyně podala z právní opatrnosti odvolání proti neoznámenému rozhodnutí správnímu orgánu prvního stupně. Za situace, kdy správní orgán neučinil žádný pokus o vypravení písemnosti na doručovací elektronickou adresu zmocněnkyně žalobce, nemohlo být rozhodnutí správního orgánu prvního stupně doručeno uložení při doručování na adresu trvalého pobytu, na níž se zmocněnkyně žalobce nezdržuje. Odvolání podané dne 9. 5. 2014 tak bylo podáno včas, neboť výpočet odvolací lhůty provedený žalovaným vychází z nesprávně určeného data doručení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil a uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení do 30 dnů od právní moci rozsudku.

[6] Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, rozsudkem ze dne 18. 3. 2015, č. j. 52 A 61/2014 – 32, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému se toto právo nepřiznává. Krajský soud neshledal na závěru žalovaného o opožděnosti odvolání nic nezákonného. V postupu zmocněnkyně žalobce naproti tomu krajský soud spatřuje pouze snahu o obstrukci a účelové jednání s cílem zkomplikovat doručování písemností s následným zpochybňováním zákonnosti postupu správního orgánu.

[7] Krajský soud konstatoval, že mu je z jiných řízení (např. ve věci sp. zn. 52 A 30/2014 atd.) známo, že úřední osoba R. T. (zaměstnanec správního orgánu prvního stupně) neodesílá datové zprávy opatřené zaručeným elektronickým podpisem ze svého soukromého e-mailu (což nevyplývá ani ze správního spisu v projednávané věci), ale ze své úřední e-mailové schránky. Takový postup je v souladu s § 18 odst. 2 vyhl. č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, z něhož mimo jiné vyplývá, že veřejnoprávní původce (tedy správní orgán prvního stupně v dané věci) může odesílat datové zprávy jinými prostředky elektronické komunikace, pokud je veřejnoprávní původce připouští. Krajskému soudu je z jiné obdobné věci (sp. zn. 52A 30/2014) známo, že tento správní orgán takto postupoval, když ve Spisovém a skartačním řádu (čl. 7 bod 3 Směrnice magistrátu č. 11/2009) připustil odesílání datových zpráv jinými prostředky elektronické komunikace, i e-mailem úřední osoby. Tento postup je navíc v souladu s § 15 odst. 2 správního řádu, podle něhož úkony správního orgánu v řízení provádějí úřední osoby. Nedoložené a neprokázané tvrzení žalobce, že jeho zmocněnkyně se nemohla o zasílané zprávě dozvědět z důvodu nastavení spamového filtru označil krajský soud za irrelevantní a účelové.

[8] Krajský soud také uvedl, že písemnosti zasílané správním orgánem elektronicky není povinen správní orgán odesílat z elektronické podatelny, když s odesíláním písemností z elektronické adresy zaměstnance správního orgánu zákon nespojuje důsledek v podobě neúčinnosti odeslání, resp. doručení zprávy na elektronickou adresu (e-mail)

účastníka správního řízení. Nepotvrdí-li adresát převzetí takto odeslané písemnosti nejpozději následující pracovní den po jejím odeslání, postupuje se podle § 19 odst. 8 správního řádu (k závěru o tom, že platná právní úprava nespojuje s odesíláním zpráv ze služebního e-mailu namísto z el. podatelny správního orgánu „*důsledek v podobě neúčinnosti, resp. doručení zprávy*“, krajský soud poukázal na závěry uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2014, č. j. 6 As 218/2014 - 33).

[9] Krajský soud dále poukázal na skutečnost, že v již dlouhé řadě jiných věcí (např. sp. zn. 52 A 60/2014, 52 A 30/2014, 52 A 32/2014), v obdobných případech účastníků zastupovaných v záhlaví tohoto rozsudku jmenovaným advokátem volí různí zmocněnci stejnou či obdobnou procesní strategii. Obdobný případ řešil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 5. 2011, č. j. 1 As 27/2011 - 81, uveřejněném ve sbírce NSS pod č. 2452/2012, a rozsudku ze dne 4. 12. 2013, č. j. 1 As 83/2013 - 60) V rozsudku ze dne 17. 10. 2014, č. j. 4 As 171/2014 - 26, Nejvyšší správní soud zhodnotil obdobné zkušenosti s případy zastupovaným týmě advokátem jako v posuzované věci.

[10] Podle krajského soudu žalobce „*v průběhu řízení nekonkretizoval, jakým způsobem byl krácen na svých procesních právech, ani neuvedl, jakým způsobem by mohl jeho zmocněnec účinně přispět k ochraně jeho práv*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2001, č. j. 1 As 27/2011 - 81), když výše popsaný způsob jednání zmocněnkyně nasvědčuje, že sloužil pouze účelovým a obstrukčním záměrům, nikoli oprávněným zájmům žalobce na poskytnutí skutečné právní ochrany. Tvrzení o tom, že uvedená zpráva nebyla opatřena elektronickým podpisem, žalobce nijak nedoložil. I kdyby však došlo, jak tvrdí žalovaný ve vyjádření v žalobě, „*k ojedinělé situaci, kdy takto zaslaný e-mail nebyl podepsán zaručeným elektronickým podpisem*“, tak žalobce nesdělil žádný důvod, proč jím zvolená zmocněnkyně M. V. na toto podání vůbec nereagovala, když e-mailová adresa této zmocněnkyně je aktivní, neboť z ní zasílá písemnosti.

[11] Za podstatné krajský soud dále považuje, že správní orgán nebyl povinen takto postupovat, tj. doručovat písemnosti na výše uvedenou elektronickou adresu zmocněnkyně, neboť bylo zcela jasné (z předchozích zkušeností správního orgánu s postupem této zmocněnkyně v obdobných věcech), že doručování na elektronickou adresu této zmocněnkyně nemohlo přispět k urychlení řízení, ba právě naopak. Účastník správního řízení nemá žádný právní nárok na doručování písemností v elektronické podobě. Z ustanovení § 19 odst. 3 správního řádu totiž vyplývá, že je na uvážení správního orgánu, zda požadavku účastníka řízení na doručování na elektronickou adresu vyhoví či nikoliv, když smyslem tohoto postupu je zejména to, aby bylo řízení urychleno. Z toho logicky vyplývá, že když správní orgán dospěje k závěru, že takový způsob doručování nemůže přispět k urychlení řízení, není povinen automaticky bez dalšího doručovat na požadovanou adresu a může doručovat písemnosti tak, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal (§ 19 odst. 8 správního řádu). Tak tomu bývá zejména v případech, kdy správní orgán má podezření, že sdělení adresy pro doručování nebo elektronické adresy je pouze zdržovací taktikou, jak tomu nepochybně bylo v posuzované věci.

[12] Proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích, podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), v níž stejně

pokračování

jako v žalobě namítal, že podání odvolání dne 9. 5. 2014 bylo včasné, neboť rozhodnutí správního orgánu prvního stupně mu (jeho zmocněnkyni) nebylo doručeno, jelikož jeho zmocněnkyně požádala o doručování písemností na e-mail a na tuto elektronickou adresu správní orgán prvního stupně své rozhodnutí nedoručil. Toto své tvrzení žalobce opírá zejména o absenci věrohodného důkazu o vypravení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně na e-mail zmocněnkyně stěžovatele. Z výpisu z programu Microsoft Outlook založeného ve správním spise není zřejmé, z jaké adresy byl údajný e-mail vypraven, ani to, že by byl opatřen elektronickým podpisem. Stěžovatel dále vyjádřil přesvědčení, že aby byl pokus o doručení platný, muselo by být zřejmé, že byl vypraven z oficiální elektronické adresy úřadu, tj. podatelny, příp. oficiální adresy úřední osoby. V této souvislosti stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2014, č. j. 6 As 218/2014 – 34. Krajský soud podle stěžovatele tuto žalobní námitku nevypořádal, když konstatoval, že není vadou, není-li písemnost vypravena z elektronické podatelny, neboť postačí, je-li vypravena z úřední e-mailové schránky úřední osoby. V řízení před krajským soudem však podle stěžovatele nebylo prokázáno, že by rozhodnutí mělo být vypraveno z úřední e-mailové schránky. Stěžovatel dále krajskému soudu vytknul, že nesprávně vyhodnotil skutečnost, že elektronická zpráva údajně vypravená správním orgánem prvního stupně nebyla opatřena (zaručeným) elektronickým podpisem, neboť stěžovatel nemůže prokazovat negativní skutečnost, tj. že mu nebyl doručen e-mail. Z listiny, která údajně vypravení písemnosti prokazuje, vyplývá, že nebyla opatřena elektronickým podpisem. Není-li přitom e-mail opatřen elektronickým podpisem, nelze k němu podle stěžovatele přihlížet.

[13] Nesprávný je podle stěžovatele závěr krajského soudu, že není zřejmé, proč by adresát měl reagovat na e-mail nepodepsaný elektronickým podpisem, kterým správní orgán vypravil své rozhodnutí. Podle žalobce totiž již samotná absence elektronického podpisu má za následek neplatnost vypravení písemnosti (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 9 As 90/2008 - 70, jelikož nelze ověřit její autenticitu a obsah. Stěžovatel tak má za to, že dostatečně zpochybnil jediný listinný důkaz, který měl prokazovat vypravení písemností obsahující rozhodnutí správního orgánu prvního stupně na elektronickou adresu jeho zmocněnkyně a krajský soud pochybil, pokud považoval vypravení písemnosti za prokázané, aniž by argumenty žalobce věrohodně vyvrátil. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušil, věc mu vrátil k dalšímu řízení a uložil žalovanému povinnost uhradit stěžovateli náhradu nákladů řízení.

[14] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti zcela ztotožnil se závěry uvedenými v kasační stížnosti napadeném rozsudku.

II.

Posouzení kasační stížnosti

[15] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích

jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[16] Stěžovatel se v kasační stížnosti dovolává důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[17] Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení by muselo spočívat v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní předpis, popř. je sice aplikován správný právní předpis, ale tento je nesprávně vyložen.

[18] Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[19] Kasační stížnost není důvodná.

[20] Z provedené rekapitulace je zřejmé, že v posuzované věci se jedná především o posouzení otázky, zda stěžovatel podal včas odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

[21] Podle § 19 odst. 3 správního řádu, *nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, na požádání účastníka řízení správní orgán doručuje na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu, kterou mu účastník řízení sdělí, zejména může-li to přispět k urychlení řízení; taková adresa může být sdělena i pro řízení, která mohou být u téhož správního orgánu zahájena v budoucnu.*

[22] Podle § 19 odst. 8 správního řádu, *písemnosti uvedené v odstavci 4 se na požádání adresáta doručují jiným způsobem podle tohoto zákona; v takovém případě platí, že písemnost je doručena třetím dnem ode dne, kdy byla odeslána. V případě doručování na elektronickou adresu platí, že písemnost je doručena v okamžiku, kdy převzetí doručované písemnosti potvrdí adresát zprávou podepsanou jeho uznávaným elektronickým podpisem. Nepotvrdí-li adresát převzetí písemnosti nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy, která se nevrátila jako nedoručitelná (odstavec 9), doručí správní orgán písemnost, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal.*

[23] Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že správnímu orgánu prvního stupně byla dne 12. 3. 2014 předložena plná moc ze dne 5. 3. 2014, kterou stěžovatel udělil M. V. plnou moc pro zastupování ve správním řízení, včetně řízení odvolacího. V této plné moci je dále uvedeno, že zmocněnkyně stěžovatele žádá o doručování písemností na e-mail X a to všemi správními orgány, po celou dobu řízení. Správní spis dále obsahuje výpis z programu Microsoft Outlook, z něhož je zřejmé, že R. T., pracovník oddělení přestupků, odboru správních agend Magistrátu města Pardubic (správního orgánu prvního stupně) dne 3. 4. 2014 v 10:31 hod. ze svého pracovního e-mailu odeslal na výše uvedenou e-mailovou adresu zmocněnkyně stěžovatele zprávu s předmětem "osa/p-1729/13-D/17 – rozhodnutí – obv. J. L." s přílohou "1729.pdf". Z dalšího výpisu z programu Microsoft Outlook z téhož dne je zřejmé, že doručení do e-mailové schránky

pokračování

zmocněnkyně stěžovatele proběhlo, avšak zmocněnkyně stěžovatele nezaslala správnímu orgánu prvního stupně potvrzení o doručení. Na stejnopisu rozhodnutí správního orgánu prvního stupně je vyznačeno jeho vypravení poštou dne 7. 4. 2014. Z doručanky založené ve spise pak vyplývá, že zásilka obsahující toto rozhodnutí byla uložena a připravena k vyzvednutí dne 9. 4. 2014 a byla vložena do schránky zmocněnkyně stěžovatele dne 23. 4. 2014. Dne 9. 5. 2014 bylo prostřednictvím e-mailu bez elektronického podpisu zaslaného z e-mailu zmocněnkyně stěžovatele správnímu orgánu prvního stupně doručeno odvolání proti rozhodnutí správního stupně, v němž je uvedeno „*Odvolávám se proti rozhodnutí, pokud bylo ve věci výše uvedené vydáno. M. V.*“. Dne 14. 5. 2015 bylo správnímu orgánu prvního stupně doručeno totéž odvolání, tentokrát již podepsané elektronickým podpisem zmocněnkyně stěžovatele.

[24] Z výše uvedeného tak je zřejmé, že oprávněná úřední osoba správního orgánu prvního stupně R. T. dne 3. 4. 2014 odeslal ze svého pracovního e-mailu rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zmocněnkyni stěžovatele. Tato skutečnost jasně vyplývá z výpisu poštovního klienta tohoto pracovníka založeného ve správním spisu. Tento postup je v souladu s § 19 odst. 3 správního řádu, neboť zmocněnkyně stěžovatele výslovně požádala o doručování úředních písemností na svůj e-mail. Nelze proto přisvědčit námitkám stěžovatele, podle kterých chybí věrohodný důkaz o vypravení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně na e-mail zmocněnkyně stěžovatele. Zmocněnkyně stěžovatele však převzetí doručované zprávy nepotvrdila zprávou podepsanou jejím uznávaným elektronickým podpisem, ani jiným způsobem, přestože z výpisu z poštovního klienta založeného ve správním spisu vyplývá, že jí bylo rozhodnutí do její e-mailové schránky prokazatelně doručeno. Důvodná tudíž není ani námitka stěžovatele, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nebylo jeho zmocněnkyni doručeno na její e-mail. Správní orgán prvního stupně proto doručoval své rozhodnutí v souladu s § 19 odst. 8 správního řádu tak, jako by zmocněnkyně stěžovatele o doručování na svou elektronickou adresu (e-mail) nepožádala a doručoval ji proto své rozhodnutí prostřednictvím provozovatele poštovních služeb na adresu jejího trvalého pobytu (§ 20 odst. 1 správního řádu), kde nebyla při doručování zastižena. Zmocněnkyně stěžovatele proto byla vyzvána k vyzvednutí zásilky, bylo ji zanecháno poučení a zásilka byla připravena k vyzvednutí dnem 9. 4. 2014. Desetidenní lhůta pro vyzvednutí zásilky (§ 23 odst. 4 správního řádu), proto počala běžet dne 10. 4. 2014 a uplynula až dne 22. 4. 2014 (dne 19. 4. 2014, na který připadl konec lhůty, byl den pracovního klidu – sobota, dne 21. 4. 2014 byl státní svátek – velikonoční pondělí). Zmocněnkyně stěžovatele si zásilku obsahující rozhodnutí správního orgánu prvního stupně v desetidenní lhůtě ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, nevyzvedla, a proto je třeba vycházet z toho, že ji toto rozhodnutí bylo doručeno posledním dnem této lhůty, tj. dne 22. 4. 2014 (§ 24 odst. 1 správního řádu). V souladu s § 23 odst. 4 správního řádu byla zásilka obsahující předmětné rozhodnutí dne 23. 4. 2014 vložena do domovní schránky zmocněnkyně stěžovatele. Dne 23. 4. 2014 počala běžet patnáctidenní lhůta pro podání odvolání, která uplynula dne 7. 5. 2014. Odvolání žalobce podané prostřednictvím zmocněnkyně dne 9. 5. 2014 tedy již bylo podáno opožděně. Stěžejní námitka stěžovatele, v níž namítal, že podání odvolání dne 9. 5. 2014 bylo včasné a zpochybňoval závěr žalovaného o opožděnosti podaného odvolání je proto nedůvodná.

[25] Nedůvodná je rovněž námitka, v níž stěžovatel vyjádřil přesvědčení, že aby byl

pokus o doručení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně elektronickou formou platný, muselo by být zřejmé, že byla vypravena z oficiální elektronické adresy úřadu, tj. podatelny. V případě této námitky zdejší soud poukazuje na rozsudek ze dne 15. 12. 2014, č. j. 6 As 218/2014 - 34, v němž Nejvyšší správní soud k argumentaci stěžovatele týkající se odeslání rozhodnutí z nezpůsobilé e-mailové adresy žalovaného judikoval, že z § 18 vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, opírajícího se o zmocňovací ustanovení § 70 odst. 1 písm. i) zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, nelze dovodit povinnost správního orgánu odesílat písemnosti pouze z elektronické adresy podatelny správního orgánu; s odesláním písemnosti z elektronické adresy zaměstnance výpravny správního orgánu zákon nespojuje důsledek v podobě neúčinnosti odeslání, resp. doručení zprávy na elektronickou doručovací adresu (e-mail) účastníka. Nepotvrdí-li adresát převzetí takto odeslané písemnosti nejpozději následující pracovní den po jejím odeslání, postupuje se podle § 19 odst. 8 správního řádu z roku 2004 a uzavřel, že „nelze přisvědčit námitce, že odeslání zprávy ze služebního e-mailu pracovnice podatelny, namísto e-mailu elektronické podatelny, samo o sobě zakládá právní nejistotu v doručování. Závěry uvedené ve výše uvedeném rozsudku Nejvyššího správního soudu tedy žádným způsobem nepodporují tvrzení stěžovatele, že aby byl pokus o doručení platný, muselo by být zřejmé, že byl vypraven z oficiální elektronické adresy úřadu, tj. podatelny. Z rozsudku sp. zn. 6 As 218/2014 je naproti tomu zřejmé, že postačuje odeslání z pracovního e-mailu pracovníka správního orgánu (úřední osoby), jak tomu bylo i v posuzované věci a závěr krajského soudu, který k tomuto závěru také dospěl, je tudíž zcela správný.

[26] Stěžovatel dále krajskému soudu vytknul nesprávné vyhodnocení skutečnosti, že elektronická zpráva vypravená správním orgánem prvního stupně nebyla opatřena zaručeným elektronickým podpisem. Z již zmíněného výpisu z programu Microsoft Outlook dokládajícího odeslání e-mailu obsahujícího v příloze rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nevyplyvá, že tento e-mail byl podepsán uznávaným elektronickým podpisem. Povinnost označit e-mail (datovou zprávu) uznávaným elektronickým podpisem nebo uznávanou elektronickou značkou vyplývá pro správní orgány z § 11 odst. 2 zákona č. 227/2000 Sb. o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, dle kterého *k podepisování nebo označování dokumentu v podobě datové zprávy, jehož prostřednictvím činí úkon osoba uvedená v odstavci 1 písm. a) až c) nebo úkon při výkonu působnosti v oblasti veřejné správy osoba uvedená v odstavci 1 písm. d) a e), lze užít pouze uznávaný elektronický podpis nebo uznávanou elektronickou značku.* Jak již vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 9 As 90/2008 - 8, „základním problémem právní jistoty úkonů učiněných prostřednictvím veřejné datové sítě (internetu) je skutečnost, že zprávy takto zaslané postrádají záruku, že byly poslány určitou osobou a že při jejich přenosu nedošlo k jejich pozměnění. Tento problém je řešen prostřednictvím elektronického podpisu, který spočívá v nahrazení klasického podpisu na papíru podpisem elektronického dokumentu, při současném zachování nebo dokonce zvýšení bezpečnosti.“ Smyslem elektronického podpisu je tedy zaručit a prokázat, že elektronická zpráva byla vyhotovena a odeslána určitou osobou. V posuzované věci je v e-mailu, v němž bylo zmocněnkyni stěžovatele zasláno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně uvedeno jméno a pracovní zařazení jeho odesílatele a je tedy zřejmé, kdo tento e-mail vyhotovil a odeslal. Tyto informace o identitě příslušné úřední osoby je možné ověřit také na internetových stránkách statutárního města Pardubice. Zmocněnkyni stěžovatele bylo rovněž známo, že

pokračování

správní orgán prvního stupně vede se stěžovatelem správní řízení zakončené doručovaným rozhodnutím a byla jí známa i totožnost oprávněné úřední osoby R. T., neboť se osobně účastnila ústního jednání u správního orgánu prvního stupně dne 19. 3. 2014 vedeného touto úřední osobou, jak lze zjistit z protokolu založeného ve spise. O tom, že zasláný dokument je skutečně zasílán správním orgánem prvního stupně, proto nemohly vzniknout žádné pochyby.

[27] Ve vztahu k podáním účastníků řízení směřujícím vůči správnímu orgánu správní řád v § 37 odst. 4 stanoví, že *podání je možno učinit písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem. Za podmínky, že podání je do 5 dnů potvrzeno, popřípadě doplněno způsobem uvedeným ve větě první, je možno je učinit pomocí jiných technických prostředků, zejména prostřednictvím dálkopisu, telefaxu nebo veřejné datové sítě bez použití uznávaného elektronického podpisu.* K tomuto ustanovení správního řádu v již zmíněném rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 9 As 90/2008 - 9, Nejvyšší správní soud uvedl, že „*aby elektronická komunikace účastníka řízení se správním orgánem měla předpokládané procesní účinky, je nutno používat elektronický podpis splňující požadavky ve smyslu zákona o elektronickém podpisu, případně dané elektronické podání doplnit způsobem předpokládaným ve správním řádu (§ 37 odst. 4). Takové podání je pak postaveno naroveň klasickému podání v písemné podobě či ústnímu podání do protokolu. Pokud však stěžovatelka neučinila podání v zákonem stanovené formě, bylo třeba postupovat podle ustanovení § 37 odst. 4 správního řádu, tj. podání do 5 dnů písemně nebo ústně do protokolu potvrdit či opatřit elektronickým podpisem. Nepostupovala-li stěžovatelka dle ustanovení § 37 odst. 4 správního řádu, pak její podání, nebylo způsobilé zahájit předmětné správní řízení a nelze k němu vůbec přiblížit, ani odstraňovat jeho případné obsahové vady. Správní orgán vždy přiblíží k podáním učiněným zákonem předepsanou formou, podání učiněná jinou formou se stanou v řízení relevantní pouze za předpokladu jejich následného doplnění (do 5 dnů) některou z uvedených kvalifikovaných forem podání.*“

[28] Ustanovení § 19 odst. 3 správního řádu, které upravuje doručování "v opačném směru", tj. ze strany správního orgánu účastníkovi řízení na jím sdělenou elektronickou adresu oproti § 37 odst. 4 správního řádu neupravuje situaci, kdy elektronický úkon (e-mail) není podepsán uznávaným elektronickým podpisem. Nejvyšší správní soud má s ohledem na výše uvedené za to, že i kdyby předmětný e-mail vyhotovený pracovníkem správního orgánu prvního stupně skutečně nebyl podepsán uznávaným elektronickým podpisem (nasvědčuje tomu chybějící záznam o uznávaném elektronickém podpisu ve vytisknutém e-mailu), nelze z této skutečnosti bez dalšího dovozovat nezákonnost vypravení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně elektronickou formou, jak to činí stěžovatel v kasační stížnosti, neboť je zřejmé, který konkrétní pracovník správního orgánu e-mail odeslal a jsou tak splněny požadavky na doložení nespornosti (autenticity) jeho autora a obsahu. Případné neopatření předmětného e-mailu, v jehož příloze bylo zmocněnkyni stěžovatele zasláno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, uznávaným elektronickým podpisem proto nemůže být bez dalšího považováno za natolik závažnou vadu, aby způsobila nezákonnost doručování rozhodnutí správního orgánu prvního stupně prostřednictvím e-mailu. Jedná se o podobnou vadu, jako kdyby správní orgán doručil účastníkovi řízení přípis, na němž by chyběl vlastnoruční podpis osoby zodpovědné za správnost jeho vyhotovení. Nelze proto přisvědčit ani stěžovateli závěru, že k předmětnému e-mailu nelze s ohledem na chybějící uznávaný elektronický

podpis přihlížet, odůvodněný tím, že samotná absence elektronického podpisu má za následek neúčinnost vypravení písemnosti. Poukaz stěžovatele na závěry uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 9 As 90/2008 – 70, nejsou v souvislosti s touto námitkou relevantní, neboť Nejvyšší správní soud se v tomto rozsudku zabýval úkonem (podáním) účastníka řízení adresovaném správnímu orgánu, nikoli úkonem správního orgánu adresovaným účastníku řízení, jak tomu bylo v nyní posuzované věci.

[29] Důvodná není ani námitka stěžovatele, v níž označil za nesprávný závěr krajského soudu, že není zřejmé, proč adresát nereagoval na e-mail, byť nepodepsaný uznávaným elektronickým podpisem, kterým správní orgán vypravil své rozhodnutí. Nejvyšší správní soud se totiž plně ztotožňuje se závěrem krajského soudu, který shledal, že stěžovatel nesdělil žádný důvod, pro který jeho zmocněnkyně na e-mail správního orgánu prvního stupně vůbec nereagovala, to vše za situace, kdy tato zmocněnkyně jinak s úřady koresponduje elektronickou poštou a používá zaručený elektronický podpis. Jak již bylo uvedeno výše, zmocněnkyni stěžovatele přitom byl předmětný e-mail prokazatelně doručen do její e-mailové schránky. Stěžovatel přitom nerozporoval obsah a náležitosti přílohy tohoto e-mailu, kterou tvořil dokument obsahující rozhodnutí správního orgánu prvního stupně v podobě datové zprávy.

[30] Závěrem je třeba zdůraznit, že samotné doručení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně není spojováno s přijetím předmětného e-mailu zmocněnkyní stěžovatele, nýbrž s následným doručením tohoto rozhodnutí prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Pokus o doručení prostřednictvím veřejné datové sítě ve smyslu § 19 odst. 8 správního řádu je projevem vstřícnosti veřejné správy a může být účastníku řízení odepřen, vylučuje-li takové doručování zákon nebo povaha věci (srov. § 19 odst. 3 správního řádu). Doručení písemnosti tímto způsobem je vázáno na součinnost příjemce písemnosti. Případné pochybení správního orgánu, který opomene opatřit uznávaným elektronickým podpisem zprávu, jejímž prostřednictvím zasílá doručovanou písemnost (zde rozhodnutí správního orgánu prvního stupně) účastníkovi, proto nemůže vést automaticky k vadě následného doručení této písemnosti prostřednictvím poštovní licence a nezákonnosti rozhodnutí o zamítnutí odvolání účastníka pro jeho opožděnost.

III.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[31] Uplatněné důvody kasační stížnosti tak nebyly zjištěny a Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[32] Současně v souladu s § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a žalovanému v něm žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 20. května 2015

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu